

Anmeldelser

Per Boje:

Danmark og multinationale virksomheder før 1950.
Odense : Odense Universitetsforlag, 2000,
203pp, 250,- kr.

Der bliver talt og skrevet meget om internationalisering og globalisering i disse år, men er fænomenet nyt? Dette har Per Boje sat sig for at undersøge historisk med fokus på danske multinationale virksomheders arbejde i udlandet, og omvendt multinationale virksomheders indsats i Danmark.

Undersøgelsen begynder langt tilbage i tiden med den katolske kirke og hansestæderne, og der foregår faktisk en del interessante ting i perioden gennem grundlæggelsen af danske handelskompagnier, der specialiserede sig med handelen forskellige steder i verden (Ostindien, Afrika og Vestindien), hvor også Nordatlanten, herunder Grønland, blev inddraget. På grund af mere generelle økonomiske og politiske forhold ændredes Danmarks stilling dog gradvis, og navnlig efter Napoleonskrigen oplevede de daværende multinationale et tilbageslag, hvorfor forfatteren karakteriserer tiden omkring 1850 som et lavpunkt for multinational aktivitet. Herefter går det imidlertid stærkt fremad, og det er denne tid frem til afslutningen på 1. verdenskrig, der udgør det centrale kapitel i fremstillingen.

I denne såkaldte guldalderperiode gennemgås multinational virksomhed systematisk med henblik på oversøiske regioner (Nordatlanten, Vestindien, Asien, Australien, Afrika og Amerika) og i Europa systematisk både med henblik på at kortlægge dansk virksomhed i udlandet og udenlandsk virksomhed i Danmark inden for flere forskellige sektorer af erhvervslevet. Tiden efter 1920 oplever dog set med danske briller en nedgang i det multinationale engagement som følge af krisetider og besættelse. Det er synd og skam, at bogen slutter allerede ved 1950. Ganske vist har vi forskning, der beskæftiger sig med multinationale virksomheder efter dette tidspunkt, men det ville have været rart at få de sidste årtier bragt med i en samlet fremstilling. 1950 er jo i dag fjern fortid.

Det er en vigtig pointe, at internationalisering ikke er noget nyt. Men det skal dog understreges, at omfanget af multinationale virksomheders indsats betragtes i forhold til økonomiens "størrelse" på et givet tidspunkt. Der er således ikke tale om, at multinationale aktiviteter absolut set udviste et større engagement end for et hundrede år siden, hvor multinationale virksomheder var på fremmarch. Denne relative betragtning er vigtig at holde for øje. Alligevel er det godt at blive mindet om tidligere tiders udfordringer, hvordan de blev håndteret, og hvordan multinational virksomhed ikke er noget stabilt, men tværtimod er underlagt skiftende konjunkturer.

Det er en lang kavalkade af firmaer, personer og initiativer, vi bliver præsenteret for. Empirien er så at sige meget tæt. På nogle punkter kunne man godt ønske sig mere analyse. Det gælder f.eks. betydningen af det offentliges indsats for virksomhedernes initiativer. Stedvis berøres det som f.eks. i forbindelse med handelskompagniernes opståen, toldpolitikken, og mere generelt Danmarks rolle som småstat, men inddragelsen af de politiske faktorer er dog generelt underbetonet. Der ligger her stadigvæk en opgave for erhvervsforskningen bredt set.

Bogen er rigt illustreret. Faktisk alt for rigt illustreret. Det skal indrømmes, at der er mange gode og flotte billeder i bogen, hvorved teksten fint suppleres. Men en ganske betydelig del af bogens sider optages faktisk af billeder. Det giver en uheldig slagsside, der da også forstærkes af det forhold, at den ledsagende og ofte meget lange billedtekst i en række tilfælde ord til andet er identisk med forfatterens formuleringer på tekstsiderne. Det burde være undgået.

Karsten Ronit,
Lektor, Ph.D.
Institut for statskundskab
Københavns Universitet

ALTINGET.DK
ALTING OM POLITIK ALTID

Politisk interesseret?

Læs netavisen Altinget.dk

Netavisen www.Altinget.dk med redaktion på Christianborg udgiver uvildige meningsmålinger, analyser, portrætter, nyheder og pressemeddelelser om partierne og Folketinget. Målgruppe: Politikere, embedsmænd, forskere, informationsansvarlige, journalister, biblioteker og andre med særlig interesse for dansk folkestyre. Ugentligt nyhedsbrev. Anbefales af politikere fra alle partier.

Personligt abonnement 2.000 kr. årligt incl. moms.
Mulighed for kollektiv aftale til institutioner mv.
Besøg www.altinget.dk eller ring 33 37 58 95

Ny bog med politiske citater og tekster

Peter Nedergaard

Politik er som at ride på en tiger

Citater og tekster om politik på dansk og engelsk

Politiske citater fra Konrad Adenauer til Jeppe Aakjær.
Fra Aristoteles til Anders Fogh Rasmussen

518 sider – 390 kr.

Kan bestilles på www.Underskoven.dk
Privatforlaget www.underskoven.dk

»Det politiske Danmark har fået en citat-Bibel, som vil blive stående i årene fremover.«
www.Altinget.dk